218. *Kecskét szopó gyermek.* Egy Úri Asszony Ns. Küküllő Vármegyében Sövénfalván, a' Szülés után terhes nyavaljába esett, és gyermekét nem szoptathatván, ez is elgyengült. A' szomszéd asszonyának akkor ollózott vólt meg egy ifjú és kitsiny tölgyü ketskéje; ezen ketskének tsetsére tették az eléhezett gyermeket reá vigyázván, hogy lábával vagy szarvával meg ne sértse; az eléhezett gyermek mohon elvette a' tsetset, és jól szopott, néhányszor illyen formán szoptatván-meg a' gyermeket, belé tanúlt a' ketske, szóra lefeküttt, kétfelé vetette a' lábát, megszerette, mint a' maga' fiát, nyalogatta a' gyermeket 's így szoptatta esztendeig; a' gyermek ma is él, ép és egésséges. A' következett Tavaszon ismét megollózott a' ketske, és az Oskolamesternének kettősse születvén, ezek közzül-is kiszoptatta az egyiket. Igy szoptatott a' harmadik esztendőben egy harmadik gyermeket-is. (Nemzeti Társalkodó. 1830. 189. l.)

219. *Gödények.* Halmiban Ugotsa Vármegyében 6-ta Maji 1795. Az el múlt hólnapnak 25. 26. és 27-ik napján, itt N. Ugotsa Vármegyében annyi gödény láttatott Tisza Újlaknál és Szirmánál, a' mennyire a' legvénebb emberek sem emlékezhetnek, mellynek okai a' tavaknak ki száradása által el fogyott élelmek, és az ottan meg szaporodott halaknak soksága lehetnek. Megjegyzésre méltó dolog, hogy T. Újlaknál egy halászt meg támadtak, a' halakat tsonakjából ki kapdosták, és magát is annyira elrettentették, hogy ijedtében tsonakjából ki ugrott, 's el futott. (Magyar Kurir. 1795. jun. 738. l.)

220. *Kénes forrás Három-Székben.* Nemes Három Széknek Sepsi kerületében, a' Bodoki határon, a' napkeleti hegysorból egy árkon le jövő kis pataknak, az úgy nevezett város pataknak jobb oldalába van két kis forrás egymás mellett: kövek közzül, kis újnyi vastagságu két három jukan szivárogki valamely tiszta viz, melynek büdöskőmáj (hepar sulphuris) szagja van, olyan forma mint p. o. Gyogyi, Budai, Badeni meleg fördők szagja; a' forrásnál, valamely sík fejér salakat rak le a' kőre; kézzel illetve ezen vizet, síkabb lágyabb, tapasztású' mint más közönséges viz; — ezen víznek a' mint mondják, az a' különös tulajdonsága vagyon, hogy akármely egésséges szemű ember megmossa vélle a' szemeit, egyszeribe érezhető könnyűséget tapasztal azokban, fájos szemeket pedig szemlátomást gyógyit, — a' hely még egészen a' maga vadságában vagyon, tsak a' körül lévő bokrokon függő sok lenrongyak bizonyittyák számos embereknek, azzal, mint orvosi szerrel való élésseket. Engemet, a' ki azon vidéken tavaj összel utazván, szemeim nagyon fájósak vóltak, egy a' környékben lakó Úri ember vezetett a' forráshoz: megmostam szemeimet, noha igen zordon őszi szél fujt, a' forrásnál helyben, a' vízbe belé pillantva kevéssé tsipte ugyan a' szemet, de megtörölvén könnyebbűlést tapasztaltam; vittem bédugott üvegbe bellőle haza, edgy néhány nap mostam vélle a' szememet, és három, négy nap alatt, noha a' leg rutabb szeles időkben utaztam, sokat vóltam fűstös házban, még is szemem fájdalma, vérmessége egésszen el múlt. — Ott létemben beszélették szava bévehető emberek, ezen víznek szem orvosló erejéről, a' többek között, a' következendő lett dolgokat:

Egy Cameralis Tiszt Úr, a' ki ezen Bodoki határon borvízi fördőre akart menni, ugy annyira ki vérmesedett, fájos szemekkel bajoskodott, hogy sokan, a' több borvízi vendégeknek a' hihető irtodzástól való meg kiméllések tekintetéből javaslák nekie az oda nem menetelt: el menvén mindazonáltal, és ottan hallván beszélleni ezen víznek gyógyitó erejéről, élni kezdett vélle, és annyira szerencsés vólt, hogy gyógyult szemmel ment haza; — Egy azon vidéken lakó Székely gyalog' katonának szemei vérmesek, fájosak kezdettek lenni, a' Regiment hosszason orvosoltatta külömböző szerekkel, de hasztalan, úgy annyira, hogy végre kéntelen vólt, ezen félszegsége mián, a' katonai szolgálat-tételtől fel menteni; meg menekedvén tehát a' katonaság terhétől, mint fél vak, egy szerentsén el indúlt, a' mondott forráshoz, hosszason oda maradván, a' felesége ijjedten keresésíre ment: meg találta a' forrásnál, és két három napi velle élés után már jobban látott; ezután tovább is mosván ezen vizzel szemeit, szerentsésen ki gyógyult egy olyan makats szem fájásból, melyet addig több esztendők alatt is nem tudtak az

Orvosok el mulasztani; — Egy ezen forrástól nem messze fekvő faluban lakó Úri ember, a' sok olvasástól elvesztette vólt szeme világát, tiszta szemekkel nem látott, valóságos farkas hájogot kapott; el ment ez is a' forráshoz, szemit fejét nyaka tsigáját mosta gyakran ott helybe, és ennek is megjött tökéletesen a' látása. — — E. Sz-György, Jan. 10-dikén 1830. Zeyk János mk. (Nemzeti Társalkodó. 1830. 23-24. l.)

221. *Melléknapok.* R. Szombatból Böjt más Havának 1-sö napján: »Nem Tsuda, hogy az Ég-vizsgálóknak Jegyzése szerént ebben az esztendőben Regens Planeta a' nap, de jegyzik-is. Mert nem tsak az ujjságban olvassuk már, hanem mind is szemmel látó tanúi vóltunk, az ő szép azonban ritka játékának. Ugyan is Böjt-elő Havának 27-dikénn dél utánni ötödfél órakor, ez a' valóságos nap, egy nagy szivárvány karikát formálván, ennek az éjszak, és délfelé való kerületében, a' valóságos napnak kellemetességét tökéletessen ragyogtató világosság támadt. Később napkeletről-is, ugyan azon karikában hasonló, de valamivel homályossabb nap termett. Ez, és az éjszak felé való öt órakor el-szünt, a' dél felé való pedig, egy fél kerek szivárvánnyal együtt még azután-is 10 minutáig világitott. (M. Kurir. 1800. 827. l.)

222. *Lanka.* Egy magyar újság iró azt tudakozza egyik levelében, mit hivnak a *Tiszán* túl *lankának*? Ezen hazában a' szilvást vagy is szilva termő 's más gyümöltsökkel rakott kerteket hivják lankának. (Magyar Kurir. 1795. 203. l.)

223. *Boriska torma.* Hogy néha a' szegényebb rész Vérvesztés (Scorbatus) miatt télen szenved, az ételnek, nem a' levegőnek kell tulajdonítani. De a' Természet ez ellen is hathatós Orvosságot ád a' Boriska Tormában (Löffelkraut), melly határunkban nagyon el vagyon terjedve. (Hazai tud. 1806. 304. l. Mezőberény leirásában.)

224. *Hatot elő juh.* Kornai helységben (Nógrád megyében) egy hallatlan dolog történt. Plathy Sámuel Úrnak Júh nyájában volt egy anya Júh, mellynek napról napra nevekedő vastagsága igen nagy figyelmetességre gerjesztette az Urat. Nagy terhe miatt hevederekkel segitették és által pólyálták. Végre elérkezett az ellés ideje s' a' nagy várakozás után váratlan természeti munkálkodás mutatta magát. A' júhnak hat báránykája lett. De kettője az nap, három pedig harmad napra meg döglött, egy még most is él. (Hazai tudósítások. 1806. VIII. sz.)

225. *Északi fény.* NagyVáradról irják: November harmadik negyedik ötödike igen gyönyörü északi világossággal *(aurora borealis)* kedveskedett a' természet barátinak éjszak, és napnyúgot felé láttatott, nálunk hetedféltől fogva majd kilenczig, noha nem mindenkor egyenlő nagysággal, 's elevenséggel lehetett szemlélni. Ezt a természetes tüneményt a' nép most is vérontás előjáró póstájának nézi, mint az üstökös csillagoknak látó határunkon való megjelenését, véres hadak, éhség, döghalál rettentő jeleinek állitja. (Hazai tudósítások. 1806. 339. l.)

226. *Meteorológiai följegyzések.* Itt (Váczott) az elmúlt 1807. esztendőben hó esett 12-szer, essö 60-szor, a' víznek, melly egész esztendő által le esett, magassága volt 15 hüvelkni és $3^1/_2$ linea: az az, ha mind az a' víz, a mi egész esztendőben le esett a' föld szinén meg maradt vólna, 15 hüvelk és negyedfél linea lett vólna a' mélysége. — 1806 esztendőben volt 17 hüvelk, 1805-ikben pedig 25 hüvelk és $8^1/_2$ linea. Taval tehát egy négy szegeletű lábhelyre (ad pedem quadratum) 55 magyar ittze, vagy 68 német ittze víz esett le, egy négy szegeletű ölhelyre 33 magyar akó, 60 ittzét számlálván egy akóra. Ki tettzik ebből, melly száraz esztendő vólt ez: mert 1806-ban 36, 1805-ben 83 magyar akó esett le egy négy szegletű ölre. A közelebb múlt esztendőben legnagyobb hideg vólt 29-ik Januáriusban és 31-ik Decemberben, a' midőn a' kényeső a' Reaumur meleg mérőjén (thermométruman) a' fagy pont alatt a' 7-ik léptsőn vagy gráditson állott. A' legnagyobb hévség vólt 10-ik és 26-ik Augusztusban, midőn a' kényeső az árnyékba a' 30-ik léptsőn vólt, a' 29-ik léptsőn vólt tizenegyszer. (Magyar Kurir. 1807. 196. l.)

Közli: RADNÓTI DEZSŐ.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Szakülés 1890 április 16-ikán. Ilosvay Lajos »A hőmérséklet hatása az égés melléktermékeire« czímmel az ozon keletkezésére vonatkozó kisérleteinek újabb sorát mutatta be. Ő azt a nézetet vallja, hogy a természetben keletkező ozon nem az égés útján keletkezik. Kisérletekkel bizonyította, hogy szénoxid égésekor fejlődhetik ugyan ozon, de csak akkor, ha a lángot levegő ráfujtatásával nagyon lehütik. Közönséges égéskor ilyesmi csak úgy volna lehetséges, ha valóságos orkán fujna.

Kövesligethy Radó »A szinképelemzésről« tartott előadásában ismertette

e fontos vizsgálati módszer keletkezését, fejlődése menetét, vázolta az irányt, a melyre törekszik és végül utalt arra, hogy a szinképelemző az égi testeknek nemcsak anyagjok minőségét, hanem hőmérsékletöket és sürűségöket is ki fogja deríteni.

Választmányi ülés 1890 április 16-ikán. Lengyel Béla elsőtitkár kéri a választmányt, hogy az évharmadi pénztárvizsgálatra bizottságot küldjön. — A választmány pénztárvizsgálókul Fröhlich Izidor és Staub Móricz urat kéri fel.

Lengyel István irodaigazgató előterjeszti a forgótőke pénztári állását 1890. évi márczius hóban. — Tudomásul vétetik.

A titkár jelenti, hogy a Könyvkiadó Vállalat VII. cziklusára az aláírási felhivás márczius havában szétküldetett; a mai napig 1062 aláírás érkezvén, a vállalat sorsa biztosítva van. — A választmány megbízza a titkárságot, hogy a Könyvkiadó Vállalat VII. cziklusának munkálatát indítsa meg, a nyomdával, szerzőkkel stb. érintkezésbe lépjen s a választott munkák elkészítéséről gondoskodjék.

A titkár jelenti, hogy Lányi Gyula ügyvéd Pozsonyban 200 forinttal a pártoló tagok sorába lép, s hogy a 200 frtos alapítói díjat befizette. Jelenti továbbá, hogy ugyancsak 200 frtos alapítói díját gróf Erdődy György is befizette. — Örvendetes tudomásúl szolgál.

A jegyző felolvassa a mult választmányi ülés óta a könyvtárba érkezett ajándékokat. Szerzőktől érkeztek: Fröhlich Izidortól »Az elméleti fizika kézikönyve. Bevezető«; Czapáry Alberttől »Szobai edényes növénytenyésztés«, és Lőrenthey Imrétől »A nagymányoki (Tolnam.) pontusi emelet és faunája«. Ezenkivül Vasváry Géza úr 17 darab, régibb századbeli munkát ajándékozott. — Köszönettel vétetnek.

A titkár mélyen elszomorodva jelenti, hogy az utolsó választmányi ülés óta nyolcz rendes tag haláláról értesült; elhúnyt: Balás Kálmán állatorvos, Brassóban; Dr. Burghardt Ferencz orvos, Budapesten; Erber Dávid tiszttartó, Fokorún; Dr. Haydu Gyula tanár, Nagyváradon; Hegedüs István könyvelő, Esztergomban; Korchmáros Kálmán ügyvéd, Szombathelyt; Somody Lajos mérnök, Kalocsán és Szemere Gyula birtokos, Lasztomérban. — Szomorú tudomásúl vétetik.

Kilépésöket bejelentették 19-en. — Tudomásúl van.

A jegyző felolvassa az új tagokúl ajánlottakat: Ambrus Sándor szolgabiró B.-Gyula, (ajánló Csausz L.); Anderle József r. k. s. lelkész Tolna, (Bernstein A.); Babusik Sándor okl. gyógyszerész Léva, (Adamek Á.); Dr. Ballagi Aladár e. tanár Budapest, (Lengyel B.); Balogh Vilmos m. k. erdészgyakornok Szász-Sebes, (Orosz A.); Beretzky Gábor gazdatiszt Derékegyháza, (Balogh G.); Burdáts Lajos Selmecz, (Burdáts J.); Csóka Kálmán uradalmi ellenőr Csákvár, (Boryszlavszky J.); Czeiner Nándor uradalmi tiszttartó Bucsu, (Cornides A.); Ifj. Dekker Sándor gyógyszerész Török-Becse, (Deák Sz.); Dirner Gyula ludoviceumi főkertész Budapest, (Dirner G.); Dvortsák Antal F.-Szvidnik, (Polivka J.); Gavallér Lajos ügyvéd M.-Sziget, (Héder J.); Hoffer Imre vasúti tiszt Budapest, (Lengyel I.); Dr. Hoffmann László ügyvéd, Tapolcza, (Árvay L.); Jáczkovits Theodor Beél, (König E.); Jaeger Sebestyén plebános Kis-Ősz, (Telbisz B.); Dr. Kajdy József körorvos Széplak, (Szuchevich S.); Koffler Adolf Budapest, (Török B.); Koharits József községi jegyző Siklós, (Szabó F.); Kőváry Ernő Kolosvár, (Klug N.); Láczkó Géza B.-Gyarmat, (Druga J.); László János tanító Új-Malomsok, (Papp J.); Mauthner Adolf birtokos Oroszló, (Stein F.); Mauthner Ödön kereskedő Budapest, (Mágócsy-Dietz S.); Menczer Lipót gyógyszerész Nagybecskerek, (Steiniczer G.); Mennyey István főispáni titkár Szombathely, (Somogyi A.); Muslay Mocsáry Etelka Rád, (Csernyus A.); Orosz Béla gazdatiszt Derékegyház, (Balogh G.); Pipis János számvevő Budapest, (Fazekas G.); Sándor Lajos szakaszmérnök Rad, (Sziberth A.); Ifj. Schiller Aurél tisztviselő Tolna, (Bernstein A.); Schnitzler Jakab állatorvos Sümeg, (Éles K.); Schweizer János tart. hadnagy Bács, (Szörcsey L.); Stauber Ignácz hivatalnok Budapest, (Geissler A.); Steiner Arthur birtokos Berettyó-Ujfalu, (Grósz I.); Strausz Ödön épitész Budapest, (Szilasi J.); Ifj. Sugár Károly m. k. erdészgyakornok Görgény-Szt.-Imre, (Lopussny K.); Szabó Aurél ügyvéd M.-Sziget, (Héder J.); Szabó Béla m. k. mérnök Eger, (Dékány I.); Szabó Gyula tanító N.-Szalonta, (Becher Á.); Szenczy Győző főgimnáziumi igazgató Baja, (Székely K.); Szentirmay Alajos főmérnök Déva, (Nagy B.); Tomaschek Antal mérnök Budapest, (Szmik A.); Veress Gyula tanító Zsáka, (Fülöp G.); a kik mind a 45-en megválasztattak. Velök a tagok létszáma 7101-re emelkedett, a kik közt 173 alapító és 143 hölgy van.